Lietas Nr. C30600814
Lietvedības Nr. C0497-17/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017.gada 30.martā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Ilona Rūķe
ar sekretāri Viju Bergmani,
piedaloties prasītājas pārstāvei Elizabetei Brukslei,
atbildētājas pārstāvim Robertam Eglītim,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 3, 2017. gada 16.martā civillietu /pers. D/ prasībā pret /pers. E/ par uztura līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

Aprakstošā daļa.

2014. gada 15.jūlijā /pers. D/ (turpmāk prasītāja) iesniegusi tiesā prasību pret /pers. E/ (turpmāk atbildētāja) par uztura līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2013. gada 13. decembrī Rīgā, Hipokrāta ielā 2, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcā sastādīts Uztura līguma akts starp prasītājas tēvu /pers. G/ un viņa laulāto, atbildētāju /pers. E/.

Prasītāja pēc tēva nāves 14.01.2014. devās pie notāra mantojuma lietas uzsākšanai. Notārs informējis, ka mantojuma atstājējam piederoša manta nav konstatēta.

Prasītājai bija zināms, ka mantojuma atstājējam piederēja nekustamais īpašums - dzīvoklis /adrese/. Iepazīstoties ar Zemesgrāmatu nodalījuma norakstu konstatējusi, ka īpašuma tiesības uz minēto nekustamo īpašumu ir reģistrētas Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodalījumā nr./numurs/uz atbildētājas vārda uz neilgi pirms tēva nāves noslēgtā uztura līguma akta pamata. Prasītāja uzskata, ka 2013. gada 13. decembrī starp atbildētāju un viņas mirušo tēvu noslēgtais Uztura līgums ir atceļams. /pers. G/ SIA "Rīgas Austrumu klīniskā slimnīca" saņēma medicīnisko palīdzību stacionāra "Gaiļezers" 7. nodaļā no 13.11.2013. līdz 22.11.2013. un tika izrakstīts ar diagnozēm: ?A prostatae ar MTS skeleta kaulos, multipla kraniāla neiropātija (n. trigeminus dextra, n. facialis dextra, n. hipoglossus dextra, n. glossopharyngeus sinistra), jauktas ģenēzes encefalopātija (dismetabola, paraneoplastiska, vaskulāra), primāra arterial hipertensija II ar augstu risku, kā arī ārstējās 8. nodaļā no 24.11.2013. līdz 20.12.2013. un tika izrakstīts ar diagnozi: CA prostatae IV T3N2M1G3+4, metastāzes skeleta kaulos, sāpju sindroms, labās puses pleinonefrīts. HNS. Kanceromatoza un urēmiska intoksikācija, labās nieres un aknu cistas, primāra arteriālā hipertensija 2. pakāpe. Saskaņā ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības pavadlapā sniegto informāciju 13.11.2013. /pers. G/ uz NMP izsaukšanas brīdi bija grūtības runāt, sūdzības par nejūtīgu mēli un labās puses žokli, galvassāpes. SIA "Austrumu klīniskā slimnīca" stacionāra "Gaiļezers" stacionārā pacienta medicīniskās kartes nr. /numurs/Narkotiku reģistrācijas lapā veiktie ieraksti liecina, ka /pers. G/ kopš 15.11.2013. regulāri saņēma narkotiskās vielas sāpju sindroma mazināšanas nolūkā.?

Pastāvot šādiem apstākļiem Prasītāja uzskata, ka mirušajam ne tikai bija fiziski traucētas runas funkcijas, bet bija ierobežota rīcībspēja, tajā skaitā spriestspēja un spēja formulēt un izteikt savu gribu. Atrodoties narkotisko vielu ietekmē, kā arī pastāvot kanceromatozai un urogēnai intoksikācijai, /pers. G/ nebija saprotamas savas rīcības sekas, kas konkrētajā gadījumā izpaužas kā darījuma slēgšana atsavinot nekustamo īpašumu.

Starp Prasītāju un /pers. G/ pastāvēja ciešas, mīlestības pilnas vecāku -bērnu attiecības. Prasītāja bija mantojuma atstājēja vienīgā meita. Prasītāja uzturēja kontaktus ar tēvu, tiekoties katru reizi pēc atgriešanās no komandējuma.

Pastāvot šādiem apstākļiem, /pers. G/ nebūtu rīkojies pretēji Prasītājas interesēm - ar uztura līguma sastādīšanu un īpašuma nonākšanu laulātās īpašumā atstājis viņu bez iespējas mantot.

Uztura līguma 3.1. punkts paredz Atbildētājas apņemšanos dot uzturu 50,- LVL apmērā katru mēnesi līguma darbības laikā, kā arī segt izdevumus, kas saistīti ar elektroenerģijas patēriņu un komunālajiem maksājumiem, gādāt par apkopšanu vecuma nespēka gadījumā, medicīnisko aprūpi.

Uztura līgums pēc savas būtības ir reāllīgums un galvenokārt paredz konkrētu darbību veikšanu, rūpju izrādīšanu, ilgstošu pienākumu pildīšanu. Šajā konkrētajā gadījumā - uztura došanu, mitekļa izdevumu segšanu, apkopšanu vecuma nespēka gadījumā un medicīnisko aprūpi.

Atbildētājai bija skaidri zināms un saprotams /pers. G/ veselības stāvoklis, un konkrēti fakts, ka viņa dzīve pēc līguma noslēgšanas ilgs ne vairāk kā dažus mēnešus. Tāpat Atbildētājai bija zināma diagnoze un fakts, ka slimība progresē ļoti strauji un neatgriezeniski. Pastāvot šādām diagnozēm nav iespējama ilgstoša kopšana un rūpju sniegšana. Prasītāja uzskata, ka 2013.gada 13. decembrī noslēgtais uztura līgums noslēgts aiz maldības, jo Atbildētāja ar savām darbībām maldināja /pers. G/, kurš viņai kā laulātajai pilnībā uzticējās un pastāvot iepriekš minētājām diagnozēm un narkotisko vielu terapijai, nevarēja saprast notiekošo darbību būtību un secīgi juridiskās sekas - nekustamā īpašuma pāreju laulātās īpašumā un to, ka viņa nāves gadījumā viņam nepastāvētu nekāda manta.

Atbildētāja nekavējoties pēc uztura līguma akta sastādīšanas 17.12.2013. iesniedza Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodaļai vienlaicīgi ar uztura līguma aktu sastādīto Nostiprinājuma lūgumu par jaunas tiesības nostiprināšanu un īpašuma tiesības Atbildētājai ar Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodaļas tiesneses Ilgas Neimanes 20.12.2013. lēmumu, žurnāls nr. /numurs/, tika reģistrētas jau 20.12.2013., tātad tikai 11 dienas pirms /pers. G/ nāves.

Prasības pieteikuma papildinājumos prasītāja norādījusi, ka Prasītājas ieskatā Atbildētāja ir rīkojusies negodprātīgi, ļaunā ticībā, pretēji labiem tikumiem, jo īpaši ievērojot to, ka lietā esošie pierādījumi (Skype sarakste) liecina, ka Atbildētājai bija skaidri zināms /pers. G/ veselības stāvoklis ilgi pirms uztura līguma noslēgšanas.

Prasītāja uzskata 2013. gada 13. decembrī starp Atbildētāju un mirušo /pers. G/ noslēgto Uztura līgumu par atceļamu sekojošu papildus apsvērumu dēļ:

Atbildētājai bija zināma /pers. G/ diagnoze pēc izrakstīšanas no stacionāra. Civillikuma 1405. pants paredz, ka tiesisku darījumu nedrīkst taisīt personas, kurām nav tiesībspējas vai rīcībspējas. Savukārt Civillikuma 1413. pants paredz, ka par saistību priekšmetu var būt tikai, kas iespējams.

Atbildētājai noslēdzot uztura līgumu par uztura sniegšanu ar personu, kura atrodas smagā un neizdziedināmā veselības stāvoklī, bija zināms, ka šo līgumu izpildīt faktiski nebūs iespējams. Prasītājas ieskatā tādēļ noslēgtais līgums atzīstams par prettiesisku un ir atceļams.

Prasītāja pamato savu prasību ar Civillikuma 1. pantu, kas nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības, Civillikuma 1415. pantu, kas nosaka, ka neatļauta un nepieklājīga darbība, kuras mērķis ir pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kura vērta uz to, lai apietu likumu, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu; tāds darījums nav spēkā .

Prasītājas ieskatā Atbildētāja ir rīkojusies pretēji labiem tikumiem, jo Atbildētājai bija zināms, ka starp Prasītāju un mirušo /pers. G/ pastāvēja ciešas, mīlestības pilnas vecāku-bērnu attiecības, Prasītāja bija mantojuma atstājēja vienīgā meita. Prasītāja uzturēja kontaktus ar tēvu tiekoties katru reizi pēc atgriešanās no komandējuma, kopīgi svinēja ģimenes svētkus, apmeklēja tēvu slimnīcā.

Prasītājas ieskatā uztura līgums tika noslēgts nolūkā apiet Prasītājas mantošanas tiesības, lai apietu likumu un tādēļ noslēgtais uztura līguma atzīstams par prettiesiku un ir atceļams.

Uztura līgums pēc savas būtības ir reāllīgums un galvenokārt paredz konkrētu darbību veikšanu, rūpju izrādīšanu, ilgstošu pienākumu pildīšanu. Šajā konkrētajā gadījumā - uztura došanu, mitekļa izdevumu segšanu, apkopšanu vecuma nespēka gadījumā un medicīnisko aprūpi.

Prasītājas ieskatā ir pārkāptas visai sabiedrībai kopumā pastāvošās vērtības un noteikumi. Ir vispārpieņemts fakts, ka indivīdi ar savu darbu un piepūli rada materiālas vērtības un labklājības pieaugumu. Vecāki rūpējas par saviem bērniem, bieži sastopams, ka jau dzīves laikā vecāki parūpējas par sava īpašuma nodošanu bērnu nākotnes nodrošināšanai.

Civillikuma mantošanas tiesību pamatprincips par mantojuma dalīšanu paredz neatraidāmo mantinieku institūtu. Prasītāja neapšaubāmi ir neatraidāmā mantiniece, kura mantotu gan likumiskā ceļā, gan arī gadījumā, ja visa manta ar testamentu būtu novēlēta trešajām personām - kā neatraidāmā mantiniece.

Uztura līgums kā īpašuma tiesību pārejas pamats ir vienīgais veids, kādā iespējams apiet mantošanas tiesībās pastāvošo neatraidāmā mantinieka institūtu. Prasītājas ieskatā Atbildētāja ir rīkojusies negodprātīgi, pretēji labiem tikumiem un tādējādi uztura līgums ir prettiesisks un atceļams.

Atbildētāja 2014.gada 22.decembra paskaidrojumos norādījusi, ka uztura līgums parakstīts mēnesi pēc /pers. G/ ārstēšanās stacionārā. Nepiekrīt prasītājas apgalvojumam, ka vīram bijusi ierobežota rīcībspēja, grūtības formulē viedokli un izteikt gribu. Notāre I.Čeiča, ierodoties slimnīcā pārbaudīja /pers. G/ identitāti un rīcībspēju. Notārs līgumā atzīmējis, ka /pers. G/ vēlas slēgt līgumu. Tas norāda uz to, ka viņa nebija runas traucējumu, viņš bija spējīgs brīvi izteikt savu gribu un slēgt līgumu. Nepamatots ir aizrādījums par to, ka nekavējoties pēc Līguma parakstīšanas 2013.gada 17.decembrī iesniegusi Zemesgrāmatas nodaļā dokumentus ar nolūku reģistrēt īpašuma tiesības uz sava vārdu. Saskaņā ar Līguma nosacījumiem, viņa, atbildētāja apņēmusies segt izdevumus, saistītus ar elektroenerģijas patēriņu un komunāliem maksājumiem. Līgums uzlicis pienākumu 30 (trīsdesmit) dienu laikā no tā noslēgšanas reģistrēties kā nekustamā īpašuma nodokļa maksātājai.

Noliedz prasītājas argumentu par maldināšanu, šo apgalvojumu uzskata par aizvainojumu, jo ar /pers. G/ kopā nodzīvojuši 24 gadus, laulību reģistrējuši tikai 1999.gadā pēc septiņu gadus kopdzīves. Ar atbildētāju /pers. G/ šī bijusi trešā laulība. No pirmās laulības viņam ir meita /pers. D/. Laulība ar prasītājas māti bija izbeigta 09.02.1978., kad prasītājai bija 4 gadi. Otrā /pers. G/ laulība ilgusi tikai divus mēnešus. Visu kopdzīves gadus veltījusi savu mīlestību un uzmanību vīram, pietiekoši pierādot savu uzticību un cieņu, lai viņš objektīvi spriestu, kas un ko šajā dzīvē ir pelnījis. Bērnībā prasītājai bija liegta iespēja tikties ar tēvu viņas mātes un vecmāmiņas nostājas dēļ. Atbildētājas un /pers. G/ mājās prasītāju redzējusi tikai vienu reizi. Neatbilst patiesībai prasītājas norāde, ka tikusies ar tēvu pēc katras atgriešanās no komandējuma. Prasītāja vairāk kā 8 gadus pastāvīgi dzīvo un strādā ārzemēs un ar tēvu viņai nekāda kontakta nebija. Viņa nekad neinteresējās par tēva dzīvi, vēl jo vairāk par viņa veselības stāvokli. Par tēva slimību atbildētāja prasītājai paziņojusi tad, kad /pers. G/ ievietots slimnīcā. Lēmumu par uztura līguma noslēgšanu /pers. G/ pieņēma personīgi pēc tam, kad viņu slimnīcā bija apciemojusi prasītāja (lietas lapa 52-53).

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve prasību uzturēja uz prasības grozījumos norādītā pamata un apstākļiem, paskaidroja, ka sarakste, kas ir fiksēta ar tiesu izpildītāja Gintera Hmiļevska aktu, liecina, ka Atbildētājai bija skaidri zināms kāds ir /pers. G/ veselības stāvoklis. Sarakstes vairākās vietās ir redzams, sākot ar 23.novembri, ka iet runa, ka /pers. G/ ir smagas muguras sāpes, vēlāk jau, 15.decembrī, veselības stāvoklis ir krietni pasliktinājies, vēl pirms tam,19.novembrī, ir runāts, ka veselības stāvoklis ir smags, ir konstatēta onkoloģija, kas ir neatgriezeniska un labs iznākumā nav gaidāms. Šajā sarakstē ir skaidri saprotams, ka Atbildētājai bija zināms smagais veselības stāvoklis, bija zināms, ka pēc diagnozes fakta konstatēšanas ir gaidāma /pers. G/ drīza nāve. Eksperts ir konstatējis, ka uztura līguma parakstīšanas brīdī /pers. G/ atradās narkotisko psihotropo vielu ietekmē. Lietojot šāda veida medikamentus, cilvēks atrodas apreibinošu vielu ietekmē. Pēdējos saņemtajos dokumentos no Rīgas slimnīcas "Bikur Holim" ir apliecinājums, ka pacients 30.decembrī slimnīcā iestājās galēji smagā stāvoklī, kas ir saistīts ar pamatslimību- priekšdziedzera vēzis. Apziņa bija skaidra, bet viņš bija kavēts. Ir medicīniskie pierādījumu, kas norāda, ka viņš īsti nevarēja saprast un apzināties savas rīcības sekas, jo atradās narkotisko vielu ietekmē. Izrakstiem ir pievienotas ziņas no Austrumu slimnīcas "Gaiļezers", kas vēlreiz apstiprina, ka šāda medicīniskā diagnoze pastāv, ir bijusi narkotisko vielu lietošana. Prasītāja uzskata, ka mirušajam /pers. G/ nebija pietiekošu spēju izpaust savu gribu un pilnīgi apzināties savas gribas izteikuma sekas. 13.11.2013. neatliekamās palīdzības izsaukšanas brīdī /pers. G/ bija grūtības runāt, bija sūdzības par nejūtīgu mēli, labās puses žokli un galvassāpēm. Tas arī apliecina, ka viņš nevarēja ne tikai domāt, bet arī skaidri izteikties. Austrumu slimnīcas "Gaiļezers" medicīniskās kartes izraksti liecina, ka kopš 15.11.2013. līdz pat miršanas brīdim tika regulāri saņemtas un lietotas narkotiskās vielas sāpju sindroma mazināšanai. Prasītāja uzskata, ka /pers. G/ nebija saprotamas savas rīcības sekas un viņš nevarēja apzināties kādas sekas iestāsies parakstot nekustamā īpašuma atsavināšanas darījumu. Slēdzot uztura līgumu, bija jābūt apstāklim- uztura došanai, palīdzība būtu sniedzama ilgstoši. Šajā gadījumā nevar aprobežoties ar divām nedēļām, izņemt uztura ņēmēju no slimnīcas un nodrošināt aukli, ielikt atpakaļ slimnīcā. Šai uztura došanai būtu bijis jābūt ilgstošai. Prasītāja uzskata, ka Atbildētājai bija saprotams, ka šī uztura došana nenotiks ilgstoši, jo slimība ir nāvējoša un ir pilnīgi skaidrs, ka drīzumā iestāsies nāve, ka šo uztura līgumu pēc būtības nebūs reāli izpildīt. Šī uztura līguma 3.1.punktā ir paredzēta apņemšanās dot uzturu 50 Ls (71.14 Eur) apmērā katru mēnesi līguma darbības laikā, kā arī segt izdevumus, kas saistīti ar komunālajiem maksājumiem, gādāt par apkopšanu vecuma nespēka gadījumā un medicīnisko aprūpi. Šajā gadījumā nevar runāt par aprūpi vecuma nespēka gadījumā, jo bija skaidrs, ka šāda apkope nemaz pie šādas diagnozes nevar iestāties. Slēdzot līgumu nepastāvēja šis vecuma nespējas gadījums. Nepatiesi ir norādīts Atbildētājas iesniegtajos paskaidrojumos, ka Prasītāja pastāvīgi dzīvo un strādā ārzemēs. Prasītāja strādā uz kuģa, atrodas periodiski komandējumos, darba grafiks paredz prombūtni no trīs līdz sešām nedēļām un pēc tam Prasītāja ir Latvijā. Visus periodus, kad viņa bija Latvijā, devās ciemos pie tēva, piedalījās mājas viesībās, uzturēja komunikāciju, ko pierāda lietas materiāliem pievienotās fotogrāfijas. Prasītāja ir arī mirušā vienīgais bērns. Līdz ar to ir uzskatāms, ka nevarēja pastāvēt apstākļi, ka mirušais būtu gribējis savu bērnu izstumt no mantojuma, kas faktiski, slēdzot uztura līgumu, ir vienīgais veids kā ir iespējams atstumt neatraidāmo mantinieku, jo neatraidāmais mantinieks mantotu gan likumiskā, gan testamentārā mantošanas ceļā. Prasītāja uzskata, ka uztura līgums bija noslēgts ar nolūku viņu izstumt no mantojuma. Prasītāja uzskata, ka Atbildētāja ar savām darbībām ir maldinājusi /pers. G/ par to, kas tiek parakstīts un kādas ir juridiskās sekas. No lietas materiāliem redzams, ka mirušais /pers. G/ ļoti uzticējās laulātajai. /pers. G/ paļāvās uz laulātās darbībām, bet nepieņēma patstāvīgu lēmumu, jo pastāvēja iepriekš minētās diagnozes un narkotisko vielu terapija. Viņš nevarēja saprast notiekošo darbību būtību un juridiskās sekas, ka īpašums pāries laulātās valdījumā un pēc viņa nāves

meita neko nemantos. Zemesgrāmatā redzams, ka Atbildētāja īpašuma nostiprinājums ir ierakstīts /pers. G/ slimības laikā, kas liecina, ka ir bijusi steiga darījumu nostiprināt. Prasītājas ieskatā šis uztura līgums ir noslēgts ar mērķi izvairīties no mantojuma iestāšanās un šāda rīcība ir pretēja labiem tikumiem. Atbildētāja ir rīkojusies pretēji labiem tikumiem, jo viņai bija zināms, ka starp mirušo un /pers. D/ pastāvēja ciešas vecāku un bērnu attiecības. Prasītājai nebija pamats šaubām, ka tēvs viņu vēlas izstumt no mantojuma. Līdz ar ko ir uzskatāms, ka Atbildētāja ir rīkojusies negodprātīgi un pretēji labiem tikumiem.

Atbildētājas pārstāvis prasību neatzina un paskaidroja, ka notariālais akts noslēgts pieaicinot notāru, vienlaicīgi parakstīts nostiprinājuma lūgums. Līguma noslēgšanā piedalījās amatpersona, kura ir apveltīta ar speciālām zināšanām par darījuma dalībnieku gribas izpausmi, dalībnieku saprātu un sapratni par to, ko viņi paraksta. Lietas materiālos ir fakti, ka Atbildētāja sazinājās ar Prasītāju un paziņoja par /pers. G/ slimības stāvokli, ka tēvs ir slimnīcā, jo meita to nemaz nezināja. Līdz ar to nevar vērtēt Atbildētājas rīcību kā negodprātīgu un mēģinājumu maldināt un novilcināt ziņu nonākšanu līdz Prasītājai, nolūkā sakārtot mantiskās attiecības. Sastādot uztura līgumu, Atbildētāja norādīja, ka ar mirušo /pers. G/ laulībā nodzīvojusi kopā 24 gadus un mirušais ir vēlējies, lai šis nekustamais īpašums paliek sievai. /pers. G/ ir apzinājies, ka šis darījums nodrošinās to, ka viņa sieva saņem dzīvokli. Likumā nav noteikts, ka uztura līgumu sastādot, uztura ņēmējam ir jābūt darba nespējīgam. Tēvam un meitai varēja būt labas attiecības, bet tas neizslēdz tēva gribu mantojumu atstāt tieši sievai, zinot, ka meita pati sev ir nodrošinājusi dzīvi, strādā labi apmaksātā amatā, jauna gados un vēl ilgstoši spēs sevi uzturēt pienācīgā līmenī. Līdz ar to nav liegts parūpēties par to, lai kāda manta paliktu vienam konkrētam cilvēkam un tas nenozīmē, ka mirušais nav mīlējis savu meitu. Šis darījums nekādā veidā nenorāda uz pretlikumību.

Tiesa noklausījusies pušu paskaidrojumus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst prasību par nepamatotu un noraidāmu.

Motīvu daļa

Saskaņā ar 2016. gada 21. decembra prasības pieteikuma grozījumiem, prasītāja prasību pamatojusi ar Civillikuma 1405., 1413. un 1415,pantu, norādot, ka tiesisku darījumu nedrīkst taisīt personas, kurām nav tiesībspējas vai rīcībspējas. Savukārt Civillikuma 1413. pants paredz, ka par saistību priekšmetu var būt tikai, kas iespējams. Atbildētājai noslēdzot uztura līgumu par uztura sniegšanu ar personu, kura atrodas smagā un neizdziedināmā veselības stāvoklī, bija zināms, ka šo līgumu izpildīt faktiski nebūs iespējams. Uztura līgums kā īpašuma tiesību pārejas pamats ir vienīgais veids, kādā iespējams apiet mantošanas tiesībās pastāvošo neatraidāmā mantinieka institūtu un Prasītājas ieskatā Atbildētāja ir rīkojusies negodprātīgi, pretēji labiem tikumiem.

Lietā nav strīda, ka 2013. gada 13. decembrī starp atbildētāju /pers. E/ un prasītājas tēvu /pers. G/ uztura līgums noslēgts Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcā Rīgā, Hipokrāta ielā 2 (lietas lapa 6).

Tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai (Civillikuma 1403.pants). Katrā tiesiskā darījumā jāņem vērā dalībnieki, priekšmets, gribas izteikums, sastāvdaļas un forma (Civillikuma 1404.pants).

Atbilstoši Civillikuma 1427.pantam darījuma dalībnieka gribas izteikums - uz noteiktu tiesisku seku iestāšanos vērsts privāts gribas izpaudums - ir katra tiesiska darījuma pamatelements.

No Uztura līguma redzams, ka notāre I.Čeiča slimnīcā ieradusies pēc abu pušu lūguma, pārbaudījusi pušu rīcībspēju, izskaidrojusi akta saturu un nozīmi, akta dalībnieki ar personīgajiem parakstiem apliecinājuši, ka saprot akta saturu un nozīmi, ka akts atbilst viņu gribai, ka notārs ir izskaidrojis akta būtību un juridiskās sekas, kā arī aktā lietotos terminus un formulējumus. Pie šādiem apstākļiem tiesa noraida prasītājas argumentu, ka atbildētāja rīkojusies pretēji labiem tikumiem.

Prasītāja ir mirušā /pers. G/ mantiniece, nevis atbildētājas mantiniece. Pie apstākļiem, kad notārs izskaidrojis uztura līguma juridiskās sekas, tiesai ir pamats uzskatīt, ka /pers. G/ bija saprotams, ka viņa nekustamais īpašums netiks nodots mantojumā meitai.

Tiesa pievienojas atbildētājas pārstāvja argumentam, ka tēvam un meitai varēja būt labas attiecības, bet tas neizslēdz tēva gribu mantojumu atstāt tieši sievai, ar kuru kopā nodzīvojis vairāk kā 20 gadus. Turklāt neviens normatīvs akts neuzliek pienākumu vecākiem nodrošināt bērnu dzīvi, atstājot mantojumu.

Ar Pēcnāves ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumā Nr. 217/2016 secināto pierādīts, ka /pers. G/ veselība stāvoklis uztura līguma parakstīšanas brīdī neliedza saprast uztura līguma notariālā akta saturu un nozīmi. Psihiskās veselības stāvoklis uztura līguma parakstīšanas brīdī neliedza /pers. G/ izpaust savu gribu, ka uztura līguma notariālais akts atbilst viņa gribai. /pers. G/ uztura līguma parakstīšanas brīdī atradās narkotisko un psihotropo vielu ietekmē. Eksperta rīcībā esošajā medicīniskajā dokumentācijā nav ziņu par to, ka narkotisko un psihotropo vielu ietekme uztura līguma parakstīšanas brīdī būtu izpaudusies tādā pakāpē, kas liegtu /pers. G/ saprast savu darbību un to vadīt, liegtu viņam saprast uztura līguma notariālā akta saturu un nozīmi (lietas lapa 114).

Uztura līgumā uztura ņēmēja un uztura devēja mantinieku tiesiskās attiecības reglamentē Civillikuma 2105.pants, kas paredz, ka nodotās mantas atprasīšana var notikt, ja uztura līgums ir atcelts. Tiesība celt prasību par uztura līguma atcelšanu nepāriet uz mantinieku, jo tā ir personiska rakstura tiesība. /pers. G/ savas dzīves laikā pats netika ierosinājis strīdu par uztura līguma atcelšanu.

Iepriekš norādītie argumenti ir prasības noraidīšanas pamatā.

Ar 2014. gada 24.novembra tiesneses lēmumu apmierināts prasītājas pieteikums par prasības nodrošināšanu. Prasība nodrošināta, ierakstot aizlieguma atzīmi zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs/uz /pers. E/, personas kods /personas kods/, piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr. /numurs/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta sesto daļu, noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ prasības nodrošinājumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 9., 193.,194, pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. D/ prasību pret /pers. E/ par uztura līguma atzīšanu par spēkā neesošu noraidīt.

Atcelt ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014. gada 24. novembra lēmumu uzlikto nodrošinājumu- aizlieguma atzīmes ierakstīšanu zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs/ uz /pers. E/, personas kods /personas kods/, piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr. /numurs/.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšana noteikta uz 2017.gada 13. aprīli.

Pilns spriedums faktiski sastādīts 2017. gada 5. jūnijā.

Tiesnese I.Rūķe